

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.— Za vse druge države in Ameriko K 5.60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — **Inserati:** štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin, za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjav: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranični uradu št.: 41.775.

Vojna z Romunijo.

Naše prodiranje.

Dunaj, 11. novembra.

Naši napadi na obeh straneh reke Alute so nadalje napredovali. Zapadno od doline Predeal so zajuršale avstro-ogrske in nemške čete 6 zaporednih romunskih pozicij ter jih obdržale proti dvem sovražnim napadom. Na teh delih fronte smo vjeli 260 mož in vplenili 2 strojni puški. V gorovju Gyergyó smo prekoračili severno od Holla dolino Bistricioro. Ob Smotrecu v Karpatih je imel sunek nemških lovcev popoln uspeh, pri čemer je utrpel sovražnik 60 vjetih.

Dunaj, 12. novembra.

Pri Oršovi in južno od prelaza Szurduk smo pridobili tal. V dolini Alute smo iztrgali sovražniku zopet nekaj pozicij. Severozapadno od Soesmezoja so poskusili Romuni osemkrat napasti naše pozicije, bili pa so vsakokrat do konca zavrnjeni. V južnem delu Gozdnatih Karpatov zvišana bojna delavnost. Plen iz bojov pri prelazu Vöröstonyji od 10. novembra naprej znaša 18 častnikov, nad 1000 mož in 7 topov.

Dunaj, 13. novembra.

V pokrajini pri Oršovi, ob cesti čez Szurduk in jugovzhodno od prelaza Vöröstorony je sovražnik zaman naskakoval našo četo. Severo-zapadno od Campolunga so vrgli avstro-ogrski in nemški oddelki Romune iz žilavo branjene kraja Candenti. Na obeh straneh Soesmezoja smo zavrnili več romunskih napadov. V odseku Tölgyesa so zavzele avstro-ogrske in nemške čete goro Bitca Arsurilor (severno od Holla). Napadi močnih ruskih sil, vrženih jugo-vzhodno od Tölgyesa in pri Belborju proti našim kolonam, so se zlomili.

Dunaj, 14. novembra.

Naši donavski monitorji so vplenili pri naj-silnejšem sovražnem protiučinkovanju 7 deloma obloženih vlačnih ladij.

Pri Oršovi smo očistili desni breg Črne. Na severu Vlaškega potekajo boji trajno ugodno. Zadnja dva dneva smo vjeli tu 1600 mož ter vplenili 9 strojnih pušk in en top. Ob prelazu Oitoz so nadaljevali Romuni svoje napade. V odseku Tölgyes smo prisili Ruse, da so opustili več višin zapadno od meje. Severno od Jakobenija se je ponesrečil ruski sunek.

Dunaj, 15. novembra.

Na severnem Vlaškem se je boj z uspehom nadaljeval. Romuni so pustili 23 častnikov, 1800 mož in 4 topove v naših rokah. V vzhodnem obmejnem prostoru in v zasneženih Gozdnatih Karpatih nobenih posebnih dogodkov.

Dunaj, 16. novembra.

Boji na obeh straneh reke Šil in Alute se uspešno nadaljujejo. Vjetih je bilo nad 1200 mož. Severno od Campolunga in Soesmezoju smo zavrnili močne romunske napade. Severno od Sulte so izvršili avstro-ogrski oddelki poizvedovanje na gori Halunis. Jugovzhodno od Tölgyesa so ostali ruski napadi brezuspešni. Na višinah pri Mastekanstiju boji prednjih straž.

Ruski neuspehi.

Dunaj, 12. novembra.

Vzhodno od Narajovke so vzele nemške čete v drznem naskoku 120 m širok kos jarka sovražne glavne pozicije. Pet ruskih protinapadov na tej točki je ostalo ravno tako brezuspešnih, kakor napadi sovražnika proti novim nemškim jarkom pri Skrobovi.

Berolin, 12. novembra.

Z močnimi na novo pripeljanimi silami so Rusi zaman poskušali iztrgati nam pri Skrobovi zavzete pozicije. Napadi so se z velikimi izgubami zlomili.

Ob Narajovki so vdrle nemške čete v rusko glavno pozicijo pri koloniji Krasnolesie ter odbili ponoči petkratne silne sovražne protisunke.

Ob Smotrecu v Karpatih je imel sunek nemških lovcev popoln uspeh. Vjeli so 60 Rusov ter vzeli in razdejali ruske pozicije.

Berolin, 15. novembra.

Na vzhodnem bregu Narajovke so bili proti nedavno od nas zavzetim pozicijam pri Krasnolesju naperjeni besni ruski napadi, ki smo jih vse, na eni točki s protisunkom, zavrnili.

Brusilov o vojnem položaju.

London, 10. novembra. Posebni poročevalec „Timesa“ v ruskem glavnem stanu na jugozapadni fronti je imel razgovor z generalom Brusilovom, ki je izjavil med drugim, da je ententa že zmagala. Samo vprašanje časa je, da bo sovražnik to sam uvidel. Dočim je za centralne države težavno dopolnjevati svoje vrste, Rusi še niso dosegli viška svoje moči. Sele prihodnje leto bodo dospeli Rusi do viška in potem bodo imeli največjo in najboljšo armado od početka vojne. Celo letos so morali pričeti Rusi ofenzivo s premalo materijalom in premalo težkimi topovi. Prihodnje leto bodo s sovražnikom enakovredni glede materijala, glede števila vojakov pa bodo močnejši. Romunski porazi nimajo niti najmanjšega pomena. Malenkostno sovražno napredovanje v Dobrudži je sicer obžalovati, ne bo pa vplivalo na večja vojna vprašanja. Resen bi bil položaj, če bi se bilo Nemcem posrečilo vdreti iz Karpatov na Romunsko. Romanija mora uvideti, da je njena vojna nesreča le podrejenega pomena in da ima Romunska za seboj veliko Rusijo. Brusilov jo končal, da je težko razumeti, kako morejo nemški častniki še nadalje prikrivati ljudstvu temno bodočnost.

Carjev manifest Poljakom.

Curih, 10. novembra. „Corriere della sera“ poroča iz Petrograda: Rуска дума bo otvorjena s posebnim manifestom Poljakom.

Nemci pred Baltskim Portom.

Berolin, 13. novembra. Wolffov urad poroča: V noči od 10. na 11. november so sunile nemške torpedovke na izvidni vožnji v finski zaliv pri

PODLISTEK.

Vladimir Korolenko.

Brez besede.

Dalje.

Nilov pogleda zaprašeno gentlemanovo obleko in odvrne smeje:

„Jaz vas pa vidim, sodnik Dickinson, v vaši delavni obleki!“

„O, to je pa druga stvar,“ odgovori Dickinson. „Da, jaz sem bil delavec v kamenolomu. In obljubil sem, da oblečem pri vseh svečanostnih prilikah delavsko obleko kamnoseško . . . Danes sem bil pri otvoritvi banke v N. Povabili so me ustanovitelji. Kdor pa povabi Dick Dickinsona, oni povabi tudi njegovo delavno obleko. To so gospodje vedeli.“

„Spoštujem ta običaj, sir.“ reče Nilov resno.

„Ali . . .“

„Ali, jaz ponavljam, to je nekaj drugega. Jaz si oblečem svojo staro obleko in obenem najboljše newyorške rokavice. To me spominja na to, kar sem bil in kar sem sedaj, to se pravi, za kar se imam pravzaprav zahvaliti svoji stari obleki. Tu je moja preteklost in moja sedanost . . .“

Obmolknil je ter sukal smotko v ustih. Potem dostavi, motreč natanko mladega moža:

„Vi pa hodite, tako se mi zdi, nasprotno pot in na starost se vam bo zljubilo obleči svoj frak.“

„Upam, da ne,“ odvrne Nilov. „Sicer pa mislim, da sem dospel. Tukaj je žaga in jaz izstopim. Na svidenje, sir!“

„Na svidenje. Pridržujem si svoja vprašanja za kasneje . . .“

Ko je Nilov vzel svoj zavoj iz mreže, je še enkrat natanko in obotavljajoč se pogledal Matveja. Ko pa je videl, da ga Dickinson opazuje, se je okrenil in poslovil. V istem hipu je Matvej odprl oči, ki so mu strme obvisle na Nilovu. Nekaj kakor presenečenje je bilo čitati na njegovem obrazu. A ko si je še mel oči, je vlak, kakor običajno v Ameriki, sunkoma obstal in Nilov je iztopil Trenotek kasneje je vlak že zopet odrdral.

Dickinson se vsede na stari prostor in Amerikanci se začno pogovarjati o mladem Rusu.

Matvej, ki je po odhodu Nilovem zopet zaspal se zgane in zamrmra nekaj v spanju.

„To je tudi tak človek, o katerem se ne ve, kaj hoče,“ se smeje nek Amerikanec.

„Še nikdar nisem videl človeka, ki bi v tako neudobnem položaju toliko spal.“

Sodnik Dickinson pogleda pozorno Matveja in pristavi:

„Stavim kaj, da je v duši tega človeka . . . nemirno. Sicer ne vem, kam se popelje, a ljubše mi bi bilo, ako se pelje mimo našega mesta. O, v tem pogledu imam sigurno oko.“

XXIV.

Vedno bolj zaporedoma se je čulo zvonjenje lokomotive. Vlak je vozil počasneje, sprevodnik je stopil v voz in odvezel staremu gospodu in mladim sosedom vozne listke. Potem pristopi k spečemu Matveju in se dotakne njegove roke:

„Doubletown, Doubletown, sir . . .“

Matvej odpre oči, razume in se zgane. Doubletown! To besedo je čul vsakokrat, ko mu je nov sprevodnik vzel vozni listek izza klobuka in vsakokrat ga je ta beseda neprijetno dirnila. Dou-

bletown, vlak je vozil počasneje, vozni listki so se odvezli — torej je cilj dosežen, torej bo treba zapustiti voz . . . In kaj sedaj, kaj ga čaka v Doubletownu, do kamor so mu kupili vozni listek, ker je imel ravnotoliko denarja?

Kakor briljantne igle, ki so nasajene v tmino gora in gozdov, so se svetlikale številne lučice. Potem so lučice izginjale v odsevu neke vode, dokler niso popolnoma ugasnile. Mimo okna voza pa je bežala granitna stena, ki jo je rmeno obsevala luč iz vagona . . . Vlak je vozil bobneč čez most, zopet so se porajale daljne luči. Videti jih je bilo vedno višje in višje in bližje in bližje, dokler niso zaostajajoč izginile. Lokomotiva je neprenehoma zvonila, kajti vlak je vozil z običajno hitrostjo po glavni cesti mesta Doubletowna.

„Ali ste videli, sir, kako se je neznanec zganil?“ vpraša mladi mož z očitnim trudom, da se priiubi sodniku Dickinsonu. „Vse sem videl,“ odvrne stari gospod. „Dick Dickinson bo storil potrebne korake.“

Trenotek kasneje so se odpirala hišna vrata in prebivalci Doubletowna so prišli došlece naproti. Voz se je izpraznil. Mladi mož se je mistru Dickinsonu še neštetokrat priklonil ter ga prosil, da pozdravi mis Lucy. Potem je šel v mesto ter razburil prebivalstvo.

Doubletown je bilo mlado mesto, mlade države. Ni bilo več kot osem let, ko so delali ceste poleg železnice in od takrat je mestece životarilo življenje ameriškega malega mesta. Razumljivo je, da je Doubletown — zbog svojega enakomernega delavskega življenja — vzplamtel ob novici, da se je z zadnjim vlakom pripeljal človek, ki z nikomur ne govori, ki se za vsako stvar zgane in ki je vzbudil opravičen sum pri sodniku Dickinsonu, najbolj

Baltskem Portu ter obatreljevale pristaniške naprave tega ruskega oporišča iz majhne razdalje.

Poljaki v Rusiji.

Ruska vlada je zaprosila vlade zaveznških držav, da naj postavi pod kontrolo pripadnike poljskega naroda in da naj ne daje Poljakom dovoljenja za potovanje v inozemstvo.

Pri podpredsedniku poljskega centralnega komiteja v Petrogradu Grabskem so izvršili hišno preiskavo, ker ga dolže sporazuma z inozemstvom. Zaplenili so mu obsežno korespondenco.

Otvoritev ruske dume.

Petrograd, 14. novembra. Duma je bila otvorjena po slavnostnemu tedeumu v navzočnosti ministrskega predsednika.

Zopetne otvoritve dume se je udeležil ves diplomatični zbor. Predsednik Rodzjanko je povedal v svojem govoru med drugim: Sovražnik je že poražen, upira se le še z obupno ljutostjo in že čuti svoj poraz. Govornik pozivlja nato, da se naj narod v tem trenutku, ko se pripravlja zmaga, še bolj trudi, da dobro dokonča osvoboditev sveta. Predsednik je predlagal dumi, da naj novega zaveznika, Romunijo, srčno pozdravi. Vsi poslanci so aklamirali romunskega poslanika in nato tudi zastopnike drugih zavez. držav. Preds. Rodzjanko je nadaljeval, da Rusija svojih zaveznikov ne bo izdala in da ogorčeno zavrača vsako misel na separatni mir. Poslanec Židlovskij je prebral v imenu naprednega bloka izjavo, ki pravi: Duma mora v teh dneh izkušnje potrditi, da je treba dobojevati vojno do dobrega konca in da ni mogoča druga rešitev. Končno je izjavil govornik, da Rusija popolnoma zaupa svojim zaveznikom, zlasti veliki Angliji ter sporočasuje pozdrave poljskemu narodu, ki bo zopet dosegel svojo prostost le v ozkem stiku z zavezniki.

Boj za Trst.

Letalski napad.

Dunaj, 12. novembra.

Naši hidroplani so v noči od 11. na 12. nov. napadli Padovo ter težko zadeli v polno poslopje vojaškega poveljništva, kolodvor in pehotno vojašnico. Tu in v mestu so nastali požari, ki so bili videti še 40 km daleč. Kljub silnemu obstreljevanju in neugodnemu vremenu so se letala vrnila nepoškodovana.

Dunaj, 13. novembra.

V noči od 12. na 13. november so obložili naši hidroplani tovarniške naprave v Pontu Lagoscuru in železniške naprave pri Raveni z bombami. Učinek je bil uničujoč. V prvem kraju smo zadeli dve rafineriji, tovarno in železniški most ter smo opazili več požarov. V Raveni smo zadeli v polno kolodvor. Vsa letala so se nepoškodovana vrnila.

Dunaj, 15. novembra.

Položaj je neizpremeojen. — Vzhodno od Gorice so vzele naše čete nek italijanski jarek, vjele 5 častnikov in 475 mož ter vplenile 7 strojnih pušk.

ekscentričnemu, a najbolj spoštovanemu možu v Doubletownu.

Ko je stopil sodnik Dickinson z voza, je poklical takoj k sebi edinega policaja Doubletownskega in kažoč na Matveja, ki je neodločno stal sredi električno razsvetljenega kolodvora, mu je zaukazal:

„Pazite, John, kam bo ta človek odšel. Zasediti moramo namene tega individija. Bojim se, da ne bomo doživeli mnogo dobrega.“

Policist John Kelley se je odstranil ter izginil v senci neke šupe. Ponosen je bil na to, da se mu je napolsed vendar poverilo izvršiti težko nalogo.

A kaj kmalu se je John Kelleyu zdelo, da tujec sploh nima namenov. Šel je takoj na peron, brez prtljage samo s košarico v roki in topo je zrl za odhajajočim vlakom. Vlak je sopihal zvoneč vzdolž ceste, hipno se je še prikazal v svitu električne luči, ki je gorela pred lekarno in potem je izginil v tmini. Le rdeča svetilka na zadnjem vozu je svetila še v slovo iz globine noči.

Loziščan vzdihne, se ozre ter se vsede na klop ob ograji zapuščenega kolodvora. Luna je plaval višje, postava policista John Kelleya se je prikazala iz vedno krajše sence, tujec je pa še vedno sedel, in prav nič ni bilo opazati, da kaj namerava v spečem Doubletownu.

Jonh Kelley stopi iz zasede ter potrka, kakor dogovorjeno, na okno Doubletownskega sodnika. Sodnik pomoli glavo venkaj z izrazom človeka, ki že vnaprej ve vse, kar se mu hoče povedati. „No, John? Kam pa je šel mladenič?“

„Nikamor ni šel, sir. Še vedno sedj na starem prostoru.“

(Dalie.)

Dunaj, 16. novembra.

Podvzetje, o katerem smo včeraj poročali, so naše čete vzhodno od Gorice nadaljevale ter zavzele zopet en sovražni jarek, vjele 66 Italijanov in vplenile 2 strojni puški. Neka naša letalska flotilja je obložila vojaške naprave pri postaji Per la Carnia izdatno z bombami.

Napadi naših hidroplanov na sovražna oporišča.

Dunaj, 14. novembra.

V noči od 13. na 14. novembra je neka naša flotilja hidroplanov zelo uspešno obložila z razstrelnimi in vžigalnimi bombami vojaške objekte v Doberdolu in sovražno obrambno letališče v Beligni. Več hangarjev je bilo zadetih ter smo povzročili en velik požar. Kljub silnemu obstreljevanju so se vsa letala nepoškodovana vrnila.

Dogodki na morju.

Dunaj, 15. novembra.

V zgodnjih jutranjih urah dne 14. novembra je neka naša hidroplanska flotilja napadla sovražne pozicije v Ronkih, Vermeljanu in Doberdolu zelo uspešno z bombami. Sovražni aeroplan, ki je napadel flotiljo, smo pgnali v beg.

Naš podmorski čoln potopljen.

Lugano, 11. novembra. Kakor poroča „Tribuna“ sta bila dva častnika z 11 možmi posadke avstro-ogrškega podmorskega čolna, ki se je bil glasom italijanskega poročila v noči od 16. na 17. oktobra bojujoč se potopil, v južni Albaniji vjeta. Rešili so se tja na čolnu potopljene italijanske torpedovke.

Novi kardinali.

Kakor javlja oficijelno vatikansko glasilo „Osservatore Romano“, je sklical papež na 4. december tajni, za 7. december pa javni konzistorij, v katerem bo imenoval 10 novih kardinalov. Med njimi je 7 Italijanov in 3 Francozi, pa niti en podanik centralnih držav.

Bitka ob Sommi.

Francoski neuspehi.

Berolin, 11. novembra.

Severno od Ancre je prinesla neka naša patrolja iz sovražne pozicije dve strojni puški nazaj.

Pri nočnem napadu se je posrečilo Angležem severovzhodno od Courcelotta v majhni širini vdreti v naš najsrednejši jarek. Francozom je prinesel boj med hišami pri cerkvi v Sailly-Saillisu majhne uspehe, v ostalem so se ponesrečili tam na široki fronti izvršeni napadi.

Včeraj je padlo vsled bombnih napadov sovražnih letalcev na kraje za našo fronto 9 prebivalcev zasedene pokrajine. Napravljena vojaška škoda je ostala mala. V zračnem boju in vsled obrambnega ognja smo včeraj zopet zbili 10 sovražnih letal.

Berolin, 12. novembra.

Na severnem bregu Somme je bilo artiljerijsko delovanje samo od časa do časa močnejše. V Sailly-Saillisu so se vneli včeraj zvečer novi boji, ki se še vrše. Južno od reke se je ojačil ogenj v odseku Fresnes-Chaulnes. Na obeh straneh Ablaincourta je učinkovanje naše artiljerije lpreprečilo razvoj pripravljajočega se napada.

Berolin, 13. novembra.

Med Ancro in Sommo od časa močni artiljerijski boji.

Naš ogenj je razpršil sovražno pehoto v predpolju naših pozicij južno od Varlencourta ter učinkoval proti zbiranjem v angleških jarkih zapadno od Eaucourta L' Abbayeja. V Sailly-Saillisu držimo vzhodni rob.

Na obeh straneh vasi so Francozi popoldne napadli z močnimi silami; zavrnilo smo jih.

Severno od reke Doller (Zgornja Alzacija) po artiljerijski pripravi izvršen francoski sunek se je popolnoma ponesrečil.

Berolin, 14. novembra.

Na obeh straneh Ancre so se odigrali včeraj ljuti boji. Pripravljeni od koncentričnega ognja iz najtežjih kalibrov, so se vršili proti našim v kotu proti jugozapadu naprej štrlečim pozicijam močni angleški napadi, pri katerih se je sovražnik pod velikimi žrtvami posrečilo potisniti nas iz Beaumont-Hamela in St. Pierra-Diviona s stranskimi priklopnimi pozicijami v pripravljeno zaporno pozicijo. Žilava obramba je prinesla tudi nam precejšnje izgube. Na drugih točkah napadalne fronte in vzhodno od Hebouterne do južno od Grandcourta smo s hitrim protisunkom naše pehote vrgli Angleže, kjer so bili vdrlji ven. Francoski napadi v odseku Sailly-Saillise so se ponesrečili.

Na vzhodnem delu Mose je bilo artiljerijsko delovanje v večernih urah živahno. Francoske izvidne sunke proti naši črti pri Hardaumontu smo zavrnilo.

Berolin, 15. novembra.

Bitka severno od Somme traja. Od jutra do noči trajna borba postavlja tudi 14. november v

vrsto velikih bojnih dni. Upajoč, da bodo mogli izrabit začetni uspeh, so napadli Angleži z močnimi masami iznova severno od Ancre in večkrat med Le Sarsom in Gueudecourtom. Sicer se jim je posrečilo, vzeti vas Beaucourt, na več točkah široke napadalne fronte pa se je sila njih navala z izgubami zlomila pred našimi pozicijami. Zlasti so se izkazali pri obrambi sovražnega naskoka magdeburški pešpolk št. 66 in badenski pešpolk št. 169 ter polki IV. gardne pehotne divizije. Z močno uporabo sil so hotel Francozi zavzeti gozd St. Pierre Vaast. Napadi niso imeli prav nobenega uspeha. Končali so se s krvavim porazom.

Letalstvo.

Tudi meseca oktobra so naše letalske čete z velikim uspehom na bojišču izvršile svoje težke in mnogostranske naloge. Zlasti gre opazovalnim letalcem artiljerije in infanterije priznanje in zahvala. Uspešno so branili bojni letalci, ki so tudi svojo posebno nalogo izborno izvršili, ki jo je zajamčil ogenj naših obrambnih topov. Izgubili smo 17 letal. Naši nasprotniki na zapadu, vzhodu in na Balkanu so utrpeli 104 letala, od tega v zračnem boju 83, sestreljenih 15. neprostovoljno pristalih za našo črto 6. V naši posesti se nahaja 60 sovražnih letal. Onstran črte smo videli 44 letal pasti.

Napad francoskih letalcev.

Berolin, 13. novembra. Wolffov urad poroča: V noči na 12. november so obnovila francoska letala svoje napade na pokrajino ob Saari. To pot se je posrečil sunek le majhnem delu. Nekaj bomb je bilo vrženih na Dillningen in okolico. Ena bomba je zadela neki hlev za konje, druga neko pralnico; 4 osebe so bile težko, 2 lahko poškodovani. Ubit ni bil nobeden. Stvarna škoda je majhna. Mnogo bomb je padlo na travnike v okolici kjer so običale v mehki zemlji. Več letal je metalo bombe na kraja Busendorf in Spittal.

Zakon o civilnih službah v Nemčiji.

Berolin, 13. novembra. Listi naznanjajo skrajšano predložitev civilnega službenega zakona. Doslej ta vest še ni potrjena.

Kakor se zatrjuje, se bo nemški državni zbor v 8. ko 14. dneh sestal, da se posvetuje o predlogi, ki določa dolžnost za delo v javni službi za vse, ki nimajo te dolžnosti že na podlagi brambnega zakona.

„Berliner Zeitung am Mittag“ izve, da gre za to, da se osvobodijo dela vse sile v državi, ki prihajajo v poštev za čisto vojaške svrhe in da se nadomeste z drugimi. Natančno besedilo predloge še ni znano.

Civilna službena dolžnost na Angleškem.

„L' Information“ izve iz Londona, da je danes v angleških tovarnah za vojne potrebščine zaposlenih 1.850.000 moških in 400.000 žensk. Baje bo v kratkem predložen zakon, glasom katerega bodo morali vsi za vojno nezmožni delati v tovarnah za vojne potrebščine.

Anglija in Norveška.

Iz Christianije poročajo, da je prišlo med Anglijo in Norveško do sporazuma, ki zagotavlja Norveški dovoz žita, moke, kolonijalnega blaga in masti. — Norveške zavarovalnice dovoljujejo zopet promet s premogom na Angleško in Francosko.

Anglija in Nizozemska.

Med angleško vlado in nizozemskim poljedelskim izvoznim uradom je bila sklenjena trgovinska pogodba glede rednega dovažanja nizozemskih poljedelskih izdelkov na Angleško.

Na Balkanu. Macedonsko bojišče.

Berolin, 12. novembra.

Južno od Korice so se razvili boji naših stranskih oddelkov s francoskimi četami.

V vzhodnem delu ravnine pri Bitolju in na višinah severno od Črne so francoske in srbske čete večkrat izvršile napade, ki so se z izgubami ponesrečili. Samo južno od Pologa je mogel sovražnik vdreti v prednjo pozicijo.

Na fronti ob Strumi je artiljerijsko delovanje na obeh straneh Butkovskega jezera oživelo.

Berolin, 13. novembra.

V ravnini pri Bitolju močen artiljerijski ogenj. Proti izgub polnim sovražnim napadom pri Lazcu in Kenaliju ter severo-vzhodno od Broda ob Črni so Nemci in Bolgari do zadnjega obdržali svoje pozicije.

Berolin, 14. novembra.

V pokrajini pri Korici je prišlo iznova do prask naših stranskih oddelkov s francosko infanterijo in konjenico. Napadi v ravnini pri Bitolju in severno od Črne trajajo. Boji še niso končani.

Ententa zahteva grško municijo.

Lugano, 11. novembra. Iz Aten poročajo: Ententa zahteva, da ji izroči grška vlada vso arti-

tjerijsko mninico. Zdi se, da je kralj pripravljen tej zahtevi ustreči pod pogojem, da mu četverozveza garantira integriteto grškega ozemlja in obljubi, da ga bo branila proti revolucionarnim načrtom.

Berolin, 15. novembra.

Bolgarske čete, med njimi balkanski polk Nj. Veličanstva cesarja, so se neomajno ustavljale silnim francoskim napadom v ravnini pri Bitolju. V loku Črne se je posrečilo nasprotniku, vzeti nekaj višin. Da se izognemo učinku z boka proti dolinski poziciji, smo tam položili svojo obrambo nazaj.

Kralj Peter na fronti.

„Agence Havas“ poroča iz Aten, da je dopel tjakaj 11. t. m. srbski kralj Peter, ki je v spremstvu srbskega poslanika nadaljeval potovanje v Makedonijo.

V Sredozemskem morju.

Berolin, 15. novembra. Wolffov urad poroča: Dne 5. novembra je eden naših podmorskih čolnov 80 morskih milj zapadno od Malte s torpednim strelom potopil sovražni transportni parnik okoli 12.000 ton, katerega so spremljali rušilci in ribiški parniki.

Opust solunske ekspedicije?

Iz Stockholma poročajo: „Ruskija Vjedomosti“ javljajo iz Soluna: General Sarraill se trudi na vse mogoče načine, da pridobi francosko armadno vodstvo za opustitev solunske ekspedicije. Po njegovem mnenju bi vreme pokvarilo tudi najspretnjši bojni načrt. Že več dni dežuje neprestano. Pota so se poslabšala tako, da težkih topov sploh ni nikamor spraviti in so še z lahkimi topovi težave. Vreme je povzročilo tudi malarijo in grižo. Ti bolezni zahtevata ogromno žrtev. O redni zdravstveni službi ne more biti v takih razmerah niti govora. Bolnišnice in privatne hiše so prenapolnjene, tako da novih bolnikov ni kam spraviti. Prehrana čet na fronti je popolnoma nezadovoljiva in dovoz municije silno težak. Sovražnik je v tem oziru dosti na boljsem in kaže večjo odporno silo, ki jo zlasti podpirajo nemški topovi. Vse te okoliščine so napotile Sarrailla, da je priporočil poveljstvu armade, naj opusti solunsko ekspedicijo.

Angleški načrti na Balkanu.

„Az Est“ hoče vedeti, da je četverozveza sklenila ustanoviti iz novogrške Makedonije, južne Albanije in Epira posebno republiko pod Venizelosovim predsedništvom. Protektorat nad novo državo bi prevzela Anglija.

Četverozveza zahteva odstranitev poslanikov centralnih držav.

Berlin, 13. novembra: „Lokalanzeiger“ poroča: „Morningpost“ javlja, da ste zahtevali Anglija in Francija v svoji zadnji grškemu zunanjemu ministru izročeni noti, da grška vlada odstrani iz Aten poslanike centralnih držav.

Romunska fronta.

Berolin, 13. novembra.

Ob Donavi proti levemu krilu naše pozicije v severni Dobrudži tipajoče sovražne oddelke smo prepodili. Crnovodo so z levega brega Donave sem brezuspešno obstreljevali.

Berolin, 16. novembra.

V Dobrudži majhni boji sprednjih oddelkov. Romunsko poročilo o zasedenju Bosnačev je izmišljeno. Na več točkah črte ob Donavi streljanje od brega do brega.

Ruski car v Dobrudži.

Ruski listi naznanjajo, da pride car v Dobrudžo, kjer pripravlja general Saharov veliko ofenzivo. Z Dobrudže da bodo prispele kmalu jako senzacionalne vesti.

Turška ojačenja v Dobrudži.

Lugano, 14. novembra. „Petit Parisien“ javlja! Mackensen je dobil čez Varno znatna turška ojačenja. Nemški pionirji utrjujejo okolico Konstance.

Wilson kot posredovalec miru.

Amsterdam, 15. novembra. Reuter. „Financial Times“ javlja iz New Yorka: Na borzne kurze vpliva neugodno vest, da bo storil Wilson skoraj definitivne korake, da se sklene mir. Govori se, da hoče Wilson vajujoče se države povabiti, da naj pošljejo svoje zastopnike v Washington na konferenco, kjer naj vse stranke izrečejo svoje minimalne zahteve. Tako naj se pripravi pot drugi konferenci, na kateri naj se razpravlja o pravih mirovnih pogajanjih. Wilson pa baje ne mara predlagati premirja.

Zeneva, 16. novembra. Iz New Yorka poročajo: Wilson namerava otvoriti ameriški kongres s posebno spomenico o obnovitvi evropskega miru.

Mirovni pogoji entente.

Stockholm, 16. novembra. „Rječ“ poroča: Že na prihodnji pariški konferenci se bo ententa posvetovala o svojih mirovnih pogojih.

Peto vojno posojilo.

Tekom prihodnjih dni izide poziv na podpisovanje novega vojnega posojila in zopet dobe vsi, ki imajo kaj denarja, prelet o priliko, da svoje glavnice in prihranke izvršno nalože ter si zagotovijo take obresti, da jih je pri drugačni naložitvi težko doseči. V Nemčiji je imelo peto vojno posojilo sijajen uspeh in zato upa avstrijska vlada, da si bodo Avstrijci šteli v posebno častno nalogo, pokazati svetu, da nič ne zaostajajo za Nemčijo in da niso zarjavela avstrijska finančna orožja, s katerimi bomo vojno dopeljali do konca in jo kronali s sijajno zmago.

Peto vojno posojilo bo zopet izdano v dveh oblikah, iz državnih zadolžnic, ki se bodo obrestovale po 5 $\frac{1}{2}$ odstotkov in amortizirale v 40. letih, ter iz državnih zakladnih nakazil, ki se bodo tudi obrestovala po 5 $\frac{1}{2}$ odstotkov, poplačevala po 5 $\frac{1}{2}$ letih, to je dne 1. junija 1922. Tudi pri novem vojnem posojilu bodo podpisovalci deležni še posebnih ugodnosti, tako da se lahko vsakdo tudi z najmanjšim zneskom oglasi za podpis.

DNEVNE VESTI.

Cesarjevo zdravje. Cesar, ki je minule dni lahko obolet, je že skoro popolnoma okreval in sprejema zopet običajna poročila najvišjih dvorjater funkcionerjev.

God pokojne cesarice Elizabete se bo praznoval z odlokom naučnega ministrstva z dne 10. t. m. s cerkveno slovesnostjo v ponedeljek 20. t. m. Sole bodo ta dan proste pouka.

Prestolonaslednik imenovan za generalobersta in velikega admirala. Za generalobersta in velikega admirala je bil imenovan Nj. c. in kr. visokost general konjenice in admiral nadvojvoda Karel Franc Jožef.

Imenovanja v armadi. Za generalobersta je bil imenovan Nj. c. in kr. visokost general kavalrije nadvojvoda Jožef. — Za feldmaršallajntanta je bil imenovan fml. v. p. Ernst Mattanovič.

Baron Burian v Berlinu. Berlin, 15. novembra. Zunanji minister baron Burian, ki je došel

Kupim vsako množino

smrekovega
orehovega
jesenovega
češnjevega
hruševega
lipovega
hrastovega

lesa

na vago ali na meter. Debelina od 30 cm naprej.

Kupim tudi

suhe koprive po 6 K za 100 kg.

Natančneje pojasnila daje **L. REBOLJ, KRANJ.**

zjutraj v Berlin, je dopoldne in popoldne konferiral z državnim kancelijem von Bethmann - Holwegom o tekočih političnih zadevah. Zvečer se je vršila pri avstrijskem veleposlaništvu častna večerja.

Nemški program in ministrski predsednik dr. Körber. Dne 11. t. m. so predložili zastopniki nemško-nacionalnih strank min. predsedniku drju. Körberju znane zahteve glede nemškega uradnega jezika, organizncije narodno jednotnih okrožij na Češkem in izločitve Galicije. Kakor poroča „N. Wr. F.“ je odgovoril dr. Körber, da morajo biti te zadeve rešene tako, kakor to zahtevajo interesi države.

Nemški veleposlanik na Dunaju umrl. Dne 16. novembra dopoldne je na Dunaju nagloma umrl nemški poslanik pl. Tschirschky und Bögen-dorff. Rojen je bil pri Draždanih leta 1858.

Imenovanje. Rez. praporščak Leopold Bučar je imenovan c. in kr. rezervnim poročnikom.

Nemščina in trgovske zbornice. Trgovsko ministrstvo je poslalo vsem nenemškim trgovskim zbornicam, med njimi tudi ljubljanski, ukaz, da se morajo v bodoče pri korespondenci s centralnimi državnimi uradi posluževati izključno le nemščine, ki je poslovni jezik teh uradov.

Urad za ljudsko prehrano. Izšla je cesarska naredba, ki zaukazuje ustanovitev posebnega urada za ljudsko prehrano. Ta urad, ki bo podrejen ministrskemu predsedniku, bo imel svoj sedež na Dunaju in bo smel izdajati glede pridelovanja in obdelovanja živil in krmil ter pridobitve surovin, glede dobivanja, razdelitve, porabe in cen takih stvari, glede proizvodov o takih zalogah. Za sodelovanje bo ta urad lahko pritegnil vsa oblastva in tudi občine. Za predsednika tega urada je imenovan finančni ravnatelj na Dunaju Oskar Kokstein. Oficijelen komentar k tej naredbi pravi, da bo novi urad z vso odločnostjo skrbel za to, da se kolikor mogoče odpravijo težave z živili ali vsaj zmanjšajo, kolikor bo to sploh mogoče. Predvsem bo novi urad delal, da dobi na razpolaganje vsa živila, kar jih je dobiti, ter da bo preškrbel za njih pravično in enakomerno razdelitev. Zlasti zatrjuje komentar, da bo novi urad posvečal posebno pozornost prehrani siromašnih krogov in se trudil, doseči, da se znižajo cene živil.

Podružnica „Posredovalnice za goriške begunce v Ljubljani“ se je učtanovila v Kranju dne 11. novembra.

Umrl je dne 15. t. m. Karl Windischer, trgovec in posestnik v Kranju. Naj v miru počiva!

Delni vpoklic oproščenih posestnikov. Iz Budimpešte poročajo, da bodo manjši posestniki, ki so bili radi poljskih del oproščeni, vpoklicani po novem letu pod zastave v svrhu vojaškega vezbanja. V marcu pa bodo brez nove prošnje zopet odpuščeni domov. Vpoklicani bodo predvsem letniki 1889—1898.

Novi enokronski bankovci pridejo, kakor se poroča z Dunaja, še pred božičem v promet.

Velik dogodek na obzorju. Iz Berlina poročajo: Nekateri nevtralni listi namigavajo, da je na obzorju velik dogodek — toda ne vojni — ki bi mogel mir jako pospešiti. Nemški krogi smatrajo, da ta namigavanja nimajo nobene podlage.

Meblovano stanovanje

s kuhinjo za 3—4 osebe **se išče.**

Cenjene ponudbe pod „DECEMBER“ na upravništvo tega lista.

2 konja

se prodasta. Natančneje pri LEO MATAJCU, Stražišče pri Kranju.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega
davka.

4³ / 4⁰ / 0

brez odbitka rentnega
davka.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

2 52-43

sukna, letenskih modnih blagov, ceftrov in batistov za ženske bluze in obleke, pike, kambrikov, levantinov, ševijotov, kamgarnov in lodnov za pelerine, šifona, bele kotenine in platna za rjuhe, cvilha za žimnice, satenastih in pisanih posteljnih odev, kakor tudi vsega drugega **manufakturnega blaga**.
Volneni robci, pleti najnovejših vzorcev in najboljše kakovosti.

Priloge predstav: Ob delavnikih: ob 4, $\frac{1}{2}$ 6, 7 in $\frac{1}{2}$ 9.
Ob ned. in praz.: ob $\frac{1}{2}$ 11 dop., 3, $\frac{1}{2}$ 5, 6, $\frac{1}{2}$ 8 in 9.

Kriminalen roman v 5 dejanjih po slovitnem romanu ameriške pisateljice
Meredith Nicholson. — V glavni vlogi Harry Mestaver.

1 26—21

Tisk tiskarne „Sava“ v Kranju.